

Nr 171.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt f. d. musikfanjunkaren E. J. A. Schliwa; given Stockholms slott den 27 februari 1920.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. musikfanjunkaren i Norra skånska infanteriregementet, f. d. musiksergeanten av första klassen vid regementet Emil Johan August Schliwa må från och med den 1 februari 1919 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,010 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från allmänna indragningsstaten.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 27 februari 1920.

[Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson, yttrade härefter:

»Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1919 års lagtima riksdag (nr 276) därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén.

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungl. kungörelse den 20 augusti 1919 (Svensk författningssamling nr 538) fastställda grunderna för ifrågavarande pensionsförbättring tillkommer dylik förmån endast den, som vid avgång efter uppnådd åldersgräns är berättigad till såväl pension som fyllnadspension samt därjämte vid avgången åtnjuter tillfällig löneförbättring enligt av riksdagen år 1918 eller senare godkända grunder.

Uti en den 12 december 1919 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har f. d. musikfanjunkaren i Norra skånska infanteriregementet, f. d. musiksergeanten av första klassen vid regementet Emil Johan August Schliwa anhållit, att han, som den 9 januari 1919 på grund av sjukdom erhållit avsked med pension från allmänna indragningsstaten, måtte komma i åtnjutande av pensionsförbättring.

Ansökning av
f. d. musikfan-
junkaren E. J.
A. Schliwa.

I häröver den 31 december 1919 avgivet utlåtande har direktionen över arméns pensionskassa anfört följande:

Yttrande av
direktionen
över arméns
pensions-
kassa.

Schliwa vore enligt hos direktionen förvarade handlingar född den 1 juli 1868, hade kommit i tjänst den 29 augusti 1895, utnämns till fältmusikant den 13 juni 1901 och till musiksergeant av första klassen den 2 december 1905 samt på grund av sjukdom i enlighet med 1918 års riksdags beslut erhållit avsked den 9 januari 1919 med 900 kronor pension från allmänna indragningsstaten från och med den 1 februari 1919.

Vid sitt förenämnda avsked hade Schliwa alltså räknat en levnadsålder av 50 år 6 månader 8 dagar samt en tjänstetid av 23 år 4 månader 10 dagar efter tjugonde åldersåret, därav 13 år 1 månad 7 dagar såsom musiksergeant av första klassen, samt åtnjutit tillfällig löneförbättring å 800 kronor enligt kungl. kungörelsen den 20 juni 1918.

Enligt kungl. kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén, vilken kungörelse endast avsåge pensionsförbättring till personal vid avgång efter uppnådd åldersgräns, utgjorde den högsta pensionsförbättringen för musiksergeant av första klassen 1,010 kronor, och detta under förutsättning att han vid början av det år, då avgången ägde rum, uppnått minst tolv tjänst-år såsom musiksergeant.

I sitt betänkande den 14 februari 1919, vilket i huvudsak låge till grund för stadgandena i kungörelsen den 20 augusti 1919, hade de särskilt tillkallade sakkunniga framhållit, att därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänst innehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest i följd av skada, sjukdom, vanförhet eller lyte befundes för framtiden oförmögna till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnådd pensionsålder avgå med viss pension, frågan härom borde särskilt underställas riksdagens prövning, för den händelse omständigheterna därtill föranledde.

Då det syntes direktionen med rättvisa och billighet förenat, att höjning bereddes sökanden i hans pensionsförmåner, som ju måste anses alldeles otillräckliga under nuvarande förhållanden, och sökanden vid

början av år 1919 innehaft mer än 12 tjänstår såsom musiksergeant av första klassen, hemställde direktionen för sin del, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att sökanden från och med den 1 februari 1919 under de i kungörelsen den 20 augusti 1919 i övrigt fastställda villkor finge under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring med ett årligt belopp av 1,010 kronor.

Yttrande av
arméns och
marinens av-
löningssak-
kunniga.

Arméns och marinens avlöningssakkunniga, vilka härefter anmodats yttra sig i ämnet, hava uti den 4 februari 1920 avgivet utlåtande anført följande:

Enligt § 2 i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén ägde musiksergeant av första klassen, som vid början av det år, han avginge från beställning på stat, uppnått minst 12 tjänstår såsom musiksergeant, uppbära pensionsförbättring med ett årligt belopp av 1,010 kronor. I § 4 mom. 1 i samma kungörelse stadgades vidare, att pensionsförbättring endast tillkomme den, som vid avgång efter uppnådd åldersgräns vore berättigad till såväl pension som fyllnadspension samt därjämte vid avgången åtnjöte tillfällig löneförbättring enligt av riksdagen år 1918 eller senare godkända grunder.

Sökanden hade kommit i tjänst den 29 augusti 1895 och skulle alltså, ehuru han redan år 1918 uppnått den ordinarie pensionsåldern, 50 år, likväl först år 1925 uppnå det för rätt till pension från arméns pensionskassa och fyllnadspension stadgade antalet tjänstår. Då han emellertid enligt läkarbetyg på grund av sjukdom vore och för all framtid komme att förbliva oduglig såväl till krigstjänst som till varje form av fredstjänstgöring och det för regementets tjänstbarhet vore olägligt, att en av dess fåtaliga musikunderofficerare vore otjänstbar, hade Kungl. Maj:t i proposition (nr 43) till 1918 års lagtima riksdag föreslagit, att riksdagen måtte medgiva, att Schliwa finge under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor, motsvarande musiksergeant av första klassen tillkommande pension och fyllnadspension.

Denna proposition hade vunnit riksdagens bifall, varefter Schliwa den 9 januari 1919 beviljats avsked med rätt att åtnjuta nyssnämnda pension från och med den 1 februari 1919.

Ehuru Schliwas avgång alltså ägt rum under sådana förhållanden, att de enligt förenämnda kungörelse den 20 augusti 1919 gällande allmänna grunderna för pensionsförbättring icke vore tillämpliga å honom, ansåge de sakkunniga likväl med rättvisa och billighet överensstäm-

mande, att Schliwa bereddes någon ökning i den honom redan tillerkända pensionen.

I fråga om beloppet av denna pensionsförbättring skulle det kunna ifrågasättas, att de i lagen om civila tjänst innehavares rätt till pension — till vilken lag gällande föreskrifter om pensionsförbättring för militär personal i det väsentliga anslöte sig — meddelade bestämmelser om avkortad pension för personal, som vid avgången ur tjänst icke innehade det för rätt till hel pension stadgade antalet tjänstår, borde i förevarande fall analogivis tillämpas.

Då emellertid Schliwa icke varit skyldig att avgå från tjänsten förr än år 1925, sedan han uppnått det för erhållande av kassa- och fyllnadspension erforderliga antalet tjänstår, men genom sin avgång dessförinnan möjliggjort, att den av honom innehavda beställningen kunnat besättas med en tjänsteduglig innehavare, ansåge sig de sakkunniga icke böra beträffande Schliwa föreslå någon sådan avkortning, som nyss vore nämnd.

Enär Schliwa den 31 december 1902 konstituerats till musiksergeant av andra klassen och den 2 december 1905 befordrats till musiksergeant av första klassen, uppfyllde han mer än väl det i kungörelsen den 20 augusti 1919 beträffande musiksergeant av första klassen uppställda villkoret för erhållande av pensionsförbättring med 1,010 kronor, eller att vid början av det år, avskedet ägde rum, hava uppnått minst 12 tjänstår såsom musiksergeant.

På grund av vad sålunda anförts, hemställde de sakkunniga, att framställning måtte göras hos riksdagen om beviljande åt sökanden av pensionsförbättring till belopp av 1,010 kronor, att från och med den 1 februari 1919 utgå från allmänna indragningsstaten.

Uti den 18 februari 1920 avgivet utlåtande i ärendet har statskontoret anfört, att ämbetsverket ansåge billigt, att pensionsförbättring bereddes sökanden, och icke hade något att erinra mot det föreslagna beloppet 1,010 kronor, som i likhet med den sökanden tillerkända pensionen syntes böra anvisas att utgå från allmänna indragningsstaten. Statskontoret hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att sökanden finge från och med den 1 februari 1919 under sin återstående livstid åtnjuta pensionsförbättring från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,010 kronor årligen att utgå under de villkor, som stadgats i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén.

Yttrande av
statskontoret.

Departement-
schefen.

Under åberopande av vad sålunda förekommit, och då även jag anser det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att pensionsförbättring med föreslaget belopp tillerkännes sökanden, får jag hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. musikfanjunkaren i Norra skånska infanteriregementet, f. d. musiksergeanten av första klassen vid regementet Emil Johan August Schliwa må från och med den 1 februari 1919 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,010 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från allmänna indragningsstaten.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Erik von Horn.